

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8987/22
בג"ץ 532/23

התנועה למען איכות השלטון בישראל

ע"י ב"כ ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או אריאל ברזילי
ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחלי אל-שי ו/או רותם בבלי-דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או דנה פרימור-אזר
מרח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054 ירושלים 91043
טל': 02-5000073 ; פקס : 02-5000076

האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח'

ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברמן ואח'
ממשרד ד"ר רענן הר זהב, אדלשטיין, ברמן עורכי דין
רחוב ברזל 32 (בניין A, קומה 5), תל אביב
טל': 03-5602225 ; פקס : 03-5601755
דוא"ל : yonatan@heblaw.co.il

וכן ע"י ב"כ עו"ד גיל גן-מור ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
נחלת בנימין 75, תל אביב
טל': 03-5608185 ; פקס : 03-5608165
דוא"ל : gil@acri.org.il

העותרות

נגד

1. הכנסת
2. הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות)
3. חבר הכנסת איתמר בן גביר
באמצעות הלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס : 02-6753495

4. המשרד לביטחון פנים
5. מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב קובי שבתאי
6. משטרת ישראל
7. היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב מיארה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל': 073-3925590, פקס 02-6467011

המשיבים בג"ץ 8987/22

1. הכנסת
באמצעות הלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס : 02-6753495

2. השר לביטחון לאומי
3. משטרת ישראל
4. הממשלה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל': 073-3925590, פקס 02-6467011

המשיבים בג"ץ 532/23

תגובת המדינה לבקשות העותרות למתן צו ביניים

1. בהתאם להחלטת כב' השופט י' עמית מיום 5.3.23 ולארכה הקצרה שניתנה מתכבדת המדינה להגיש תגובה לבקשת העותרת בבג"ץ 8987/22 מיום 5.3.23 ולבקשת העותרת בבג"ץ 532/23 מיום 5.3.23 למתן צו ביניים (להלן: **הבקשות**).

2. במסגרת הבקשה בבג"ץ 532/23 ביקשה העותרת כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

"צו ביניים שיורה למשיב 2 להימנע מהתוויית מדיניות בכל עניין הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה, ולהימנע ממתן הוראות והנחיות, כלליות או פרטניות, בעניינים אלה, וכל זאת עד להכרעה בעתירה".

3. במסגרת הבקשה בבג"ץ 8987/22 ביקשה העותרת כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

"צו ביניים האוסר על השר לביטחון לאומי להתערב בניהול ענייניה המקצועיים של משטרת ישראל, ובפרט בענייני אבטחת ההפגנות כנגד מהלכי הממשלה בתחום המשפט והפעלת הכוח המשטרתית במסגרתן, ומורה לשר להותיר את ניהול אבטחת ההפגנות בידי הדרג המקצועי במשטרה".

4. יצוין כי לצד בקשות אלו, הוגשה ביום 9.3.23 בקשה נוספת בבג"ץ 8987/22 שעניינה בהעברת ניצב עמיחי (עמי) אשד מתפקידו כמפקד מחוז תל-אביב במשטרת ישראל, אשר ביקשה כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

"צו ביניים האוסר על השר להתערב בהפעלת הכוח המשטרתית ובמינויי בכירה ביחס לניהולם את המחאה הציבורית כנגד מהלכי הממשלה".

בהתאם להחלטת כב' השופט י' עמית מיום 13.3.23 המועד להגשת התגובה לבקשה זו למתן צו ביניים הוא ביום 22.3.23.

הרקע בתמצית

5. ביום 28.12.22 אישרה הכנסת את הצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 37), התשפ"ג-2022 (להלן: **תיקון 37**; ו-**הפקודה**, בהתאמה). עניינו של התיקון בהכפפת משטרת ישראל למרות הממשלה, תחת השר לביטחון לאומי. כמו כן, התיקון מסמך את השר להתוות את מדיניות המשטרה והעקרונות הכלליים לפעילותה בתחומים המפורטים בפקודה.

6. העתירות שבכותרת מבקשות כי יבוטל תיקון 37. כמו כן, העותרת בבג"ץ 532/23 מבקשת לחלופין כי בית המשפט הנכבד יקבע כי סמכותו של השר לקבוע מדיניות ועקרונות כלליים אינה חלה על עניינים הנוגעים למימוש חופש המחאה וחופש הביטוי.

7. להשלמת התמונה יצוין, כי בנוסף לעתירות אלו הוגשו שתי עתירות נוספות נגד חוקתיות תיקון 37 (בג"ץ 179/23 **העבודה נ' מדינת ישראל**; בג"ץ 99/23 **לוי נ' השר לביטחון פנים**). הדיון בעתירות כולן אוחד בהתאם להחלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 29.1.23 ונקבע ליום 8.5.23.

8. כידוע, בחודשים האחרונים מתקיימים ברחבי הארץ צעדי מחאה והפגנות בתגובה ליוזמות משפטיות המקודמות בימים אלה בכנסת. על רקע התנהלות השר לביטחון לאומי (להלן: **השר**) ופעילות המשטרה אל מול אירועי המחאה הוגשו שתי הבקשות בכותרת.

9. בסמוך להגשת הבקשות למתן צו ביניים התבקשה תגובת השר לביטחון לאומי לנטען בבקשות. היום, 15.3.23, בשעה 13:26, נשלח ללשכת היועצת המשפטית לממשלה מטעם השר לביטחון לאומי 'מכתב ליועצת המשפטית לממשלה בעניין הבקשה לצווי ביניים בעתירות לפקודת המשטרה'. **עמדת השר מצורפת במלואה כנספח מש/1 לתגובה זו.**

כמו-כן, מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה שנשלח לשר היום, 15.3.23, מצורף ומסומן **מש/2**.

עמדת היועצת המשפטית לממשלה

10. עמדתו העקבית של הייעוץ המשפטי לממשלה, כפי שזו שוקפה לאורך השנים בחוות דעת שונות, היא כי השר לביטחון לאומי רשאי להתוות מדיניות כללית עבור משטרת ישראל, אך אין הוא רשאי להתערב באופן הביצוע האופרטיבי והמבצעי של המדיניות, לרבות בדרך של מתן הנחיות קונקרטיות אגב התרחשותם של אירועים פרטניים. עניינים כגון דא שמורים לדרג המקצועי במשטרת ישראל, ולו בלבד, בהתאם לשיקול דעתם המקצועי. כך, כפי שציינה המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט פלילי) במכתב ליועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים מיום 6.7.2021:

"עיקר תפקידו של השר ביחס למשטרה נוגע למעורבותו בקבלת החלטות אסטרטגיות, מתן הנחיות כלליות והתווית מדיניות בעניינים בעלי חשיבות עקרונית... השר וגורמי המשרד אינם אמורים להיכנס בנעליהם של מפכ"ל המשטרה ומפקדיה, שהם האמונים על מתווה הפעלתה ועל יישומו הלכה למעשה"

וכן כי:

"מתן הנחיות מבצעיות הנוגעות לפעולתה השוטפת של המשטרה (כגון בדבר אופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר ובדבר התנאים שיש לקבוע לעניין זמן, מקום ואופן עריכת אירוע כאמור), נתון בידי המשטרה ואינו מצוי בגדר סמכותו של השר."

כן הובהר, לעניין גיבוש מדיניות, כי:

"יש להבטיח כי התוויית מדיניות ומתן הנחיות מצדו יעשו על בסיס תשתית עובדתית ומקצועית הולמת המביאה בחשבון את עמדת גורמי המקצוע במשטרה"

11. עוד הובהר במהלך השנים, כי סמכות השר לקבוע מדיניות אינה גורעת מתפקידם של מפכ"ל המשטרה, כמי שעומד בראש הארגון, לקבוע את מדיניות הארגון כנדרש לצורך מימוש תפקידיו.

ראו לדוגמא העתק מכתבים של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (פלילי) מיום 9.7.19 ו-7.7.21, המצורפים ומסומנים מש/3.

12. פקודת המשטרה קובעת בסעיפים 3-5 את תפקידי המשטרה וסמכויותיה, כדלקמן:

3. משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים ובתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש".

4. לכל שוטר יהיו כל סמכות, חסיון וחסיונות הכרוכים במשרת שוטר לפי כל דין, ויטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכרוכים בה.

א4.

(א) מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש רשאי הוא –

(1) להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני. לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה, ובכלל זה להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו;

(2) להורות לגוף הצלה, כהגדרתו בסעיף 90א, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי כל דין;

(3) לצורך הצלת הנפש או הרכוש –

(א) להיכנס לכל מקום שהכניסה אליו דרושה באופן חיוני

ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלד שהשוטר זיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום והודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, ביקש את הסכמתו לכניסה והזהירו כי יש בכוונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא יחולו אם נוכח השוטר לדעת כי לא נמצא איש במקום;

(ב) לעשות כל פעולה הדרושה באופן חיוני, ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע פעולה כאמור.

(ב) שימוש בסמכויות כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, באישור קצין משטרה.

(ג)

(1) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי סעיף קטן (א)(1) או (2) (בסעיף קטן זה – מבצע הוראה) והמקום אחריות בנזיקין.

(2) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

(ד) פעל אדם, בלא שכר, בהתאם להוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף 290 – יראו אותו כמתנדב כהגדרתו בסעיף 287 לחוק

הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ויחולו עליו הוראות פרק י"ג לאותו חוק
 (ה) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מסמכויות שוטר לפי כל דין.
 5. במיוחד, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 4 ו-4א, יהא מתפקידו של כל שוטר –
 (1) לקיים סדר בדרכים הציבוריות, ברחובות הציבוריים, במעברים, ברציפים, במקומות נחיתה, ברציפי רכבות, בנמלים, בנהרות, בתעלות, באגמים ובכל מקום שיש לציבור גישה אליו;
 (2) למנוע הפרעות בשעת התקהלות או תהלוכה בדרכים הציבוריות וברחובות הציבוריים, או בסביבת בית תפילה בשעת תפילה בציבור, וכן כל אימת שדרך, רחוב, מעבר, רציף או מקום נחיתה עלולים להיות דחוסים או חסומים;
 (3) ליתן דעתו על עבירות הנעברות בדרך, בכביש, ברחוב, במעבר או במקום ציבוריים;
 (4) לקבל לרשותו מציאה או רכוש שאין עליו תובעים, ולנהוג בו באופן שנקבע;
 (5) לעצור כל אדם שיש לו יסוד סביר לחשוד בו כי הוא מחזיק או מעביר, בכל אופן שהוא, רכוש גנוב או כל דבר שהחזקתו אינה חוקית, ולחפש בכליו ובגופו של אדם כאמור.

בנוסף לקבוע בפקודה, למשטרה סמכויות רבות המפורטות בשורה ארוכה של דברי חקיקה נוספים, ובראשם חוקי סדר הדין הפלילי השונים, המסדירים לפרטיהם את הליכי החקירה וסמכויות המשטרה בהליכים אלה. בהתאם להלכה הפסוקה, רשות מינהלית אשר ניתנה לה סמכות בחוק, מחויבת מכוח עקרון עצמאות שיקול הדעת בגיבוש החלטה אוטונומית. כך, שר ממונה אינו מוסמך ליתן הוראות מחייבות לרשות מנהלית שהחוק הקנה לה באופן ישיר סמכויות מסוימות, אלא עליה להפעיל את סמכויותיה באופן עצמאי (ראו בג"ץ 70/50 מיכלין נ' שר הבריאות (1950); בג"ץ 5185/13 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (2017); רע"א 4696/19 פלונית נ' קצין התגמולים (2019)).

לעניין עצמאות המשטרה קבע בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, מר אריאל שרון, נז' (6) 817 (2003):

"יש להדגיש כי בצד האחריות המיניסטריאלית של השר, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהוראות השונות של פקודת המשטרה, למשטרת ישראל ולעומד בראשה ישנה עצמאות בניהול המשטרה, והדבר בא לידי ביטוי הן בהוראות מפורשות – דוגמת סעיף 9 לפקודה האמורה, והן בנהלי העבודה, הלכה למעשה, המיישמים את עקרון עצמאות המשטרה."

באשר לעצמאותו ואי-תלותו של המפקח העומד בראש המשטרה ראו גם בג"ץ 911/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (12.12.21).

13. לאורך השנים, ועוד בטרם חוקק תיקון 37, התעוררה לא אחת השאלה הנוגעת להבחנה שבין המדיניות הכללית אותה השר הממונה על המשטרה – כיום השר לביטחון לאומי, יכול להתוות למשטרת ישראל ובין אופן יישום המדיניות ועצמאות שיקול הדעת המבצעי והאופרטיבי השמור למשטרה. כך למשל הדבר בא לידי ביטוי בהמלצות הוועדה הציבורית

לחוק משטרה חדש 1999 (להלן: **ועדת צדוק**), שבחנה בין היתר את סמכויות השר לביטחון לאומי ביחס למשטרה. בתמצית נציין, כי הוועדה הבחינה בין גבולות ההתערבות של השר בתחומי החקירות לבין גבולות ההתערבות בתחומי הפעולה האחרים של המשטרה. באשר לגבולות ההתערבות של השר בתחומי הפעולה האחרים של המשטרה (אשר שמירה על הסדר הציבורי נמנה עליהם) סברה הוועדה כך:

“השר רשאי להתערב בהחלטות אסטרטגיות, לתת הנחיות כלליות, ולהתוות מדיניות עבור המשטרה בעניינים בעלי חשיבות עקרונית, **אולם אין הוא רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות, או בפרטים, נושא השמור לדרג המקצועי**. השר רשאי להתערב בקביעת תכנית העבודה של המשטרה, ובקביעת סדרי העדיפויות בין התחומים השונים המופקדים בידי המשטרה, אולם בבואו לעשות כן עליו ליתן משקל ניכר לעמדתו המקצועית של המפקד, ולא להתערב בה אלא במקרים מיוחדים ומטעמים בעלי חשיבות רבה” (עמ' 49 לדו"ח ועדת צדוק; ההדגשה הוספה).

14. במסגרת תיקון 37 אשר עומד במוקד העתירות דנן, עוגנה בפקודה סמכותו של השר לביטחון לאומי להתוות את מדיניות המשטרה. כך, בסעיף 8ג(א) לפקודה הנושא את הכותרת “התווית מדיניות ועקרונות” נקבע כי:

“השר יתווה את **מדיניות המשטרה** ואת **העקרונות הכלליים לפעילותה**, לרבות לעניין סדרי העדיפויות, תוכניות עבודה, הנחיות כלליות, ההוראות הכלליות שבסעיף 9א(א) ומימוש כלל סמכויותיו בכל הנוגע לתקציב המשטרה, בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, וההוראות לפיו, וכן יקיים פיקוח ובקרה על פעילות המשטרה ועל רמת מוכנותה” [ההדגשות אינן במקור – הח"מ].

15. עמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובאה על ידי המשנים ליועצת המשפטית לממשלה בדיוני הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות), התשפ"ג-2022, שעסקו בתיקון 37 לפקודה ובדיונים המתקיימים בימים אלו בעניין התיקון שפוצל מתיקון 37, היא כי התיקון מעורר חשש משמעותי להפרת נקודת האיזון הראויה בין סמכותו של השר לקבוע מדיניות לבין עצמאות המשטרה, תוך פגיעה בעצמאות המשטרה, שהיא אבן יסוד במשטר דמוקרטי. התיקון עלול, הלכה למעשה, להוביל להתערבות הדרג הפוליטי באירועים מבצעיים-קונקרטיים ולעירוב שיקולים פוליטיים בתחומים הרגישים ביותר, הקשורים לזכויות האדם הבסיסיות.

מכל מקום, מבלי להידרש לשאלות כבודת המשקל שמעורר תיקון 37 בעת הזו, עמדתנו היא שהתיקון לא העניק לשר סמכות להתערב בשיקול הדעת המבצעי והאופרטיבי הנתון למשטרת ישראל, חלף התווית מדיניות וקביעת עקרונות כלליים בלבד. גם במצב הנורמטיבי שלאחר תיקון 37, השר לביטחון לאומי לא מוסמך ליתן הוראה אופרטיבית-

מבצעית למשטרה. בכל הנוגע להיבטים האופרטיביים-מבצעיים וליישום המדיניות, שמורה למשטרה העצמאות בהפעלת שיקול הדעת המקצועי מטעמה, כשעליה מרותו של הדין בלבד.

16. דברים אלו מקבלים משנה תוקף ביחס להתוויית מדיניות הנוגעת לזכות המחאה וההפגנה, בפרט כאשר מדובר בהפגנות המכוונות נגד הממשלה שהשר לביטחון לאומי הוא אחד מחבריה. התוויית המדיניות בעניין זה על-ידי השר צריכה להיעשות בזהירות רבה ובמשורה, ובגדרי ההלכות שנקבעו ביחס למעמדה של הזכות להפגין כזכות יסוד הנגזרת מחופש הביטוי והשייכות "לאותן חירויות המעצבות את אופיו של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי" בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393, 398 (1984).

בית המשפט הנכבד חזר בשורה ארוכה של פסקי דין על מעמדו וחשיבותו של חופש הביטוי הפוליטי ובתוך כך הזכות להפגין ולמחות (ראו למשל: בג"ץ 6396/96 סימונה זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע, נג(3) 289 (1999); בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל, סב(1) 200 (2006); בג"ץ 5078/20 פדידה נ' משטרת ישראל מפקד מחוז ירושלים ניצב דורון ידיד ((19.8.20)).

בבג"ץ 6536/17 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל (08.10.17) נאמר לעניין זה:

"ביקורת על רשויות המדינה ועל אישי ציבור היא נשמת אפה של הדמוקרטיה ואין לך רשות או איש ציבור במדינה דמוקרטית החסינים מביקורת [...] היכולת לבקר את השלטון היא מאפיין כה בסיסי של הדמוקרטיה עד כי ניתן לתארה כ"נייר הלקמוס" המבחין בין מדינות דמוקרטיות למדינות שאינן כאלה. כבר לפני 40 שנה פסק בית משפט זה בע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2) 281 (1977) כי "מתן האפשרות וההזדמנות להשמעת בקורת מדינית, חברתית ואחרת על פעלו של השלטון, מוסדותיו, חברותיו, שליחיהם ועובדיהם, הוא עיקר שאין בלעדיו לקיום ממשל דמוקרטי תקין" (שם, בעמ' 296). דברים אלה יפים כאז כן עתה."

על כך שמדובר בסוגיה רגישה, הנוגעת לליבת זכויות ההפגנה וחופש הביטוי, ומצריכה זהירות מיוחדת עמדה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי) במכתבה מיום 9.7.2019 אל היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים דאז:

"מאחר שקביעת מדיניות בתחום חסימת צירים כצעד מחאה נוגעת בליבת חופש הביטוי והמחאה נכון יהיה שמדיניות בהחלטות מסוג זה תובא גם לעיון היועץ המשפטי לממשלה, וזאת לאחר שנשמעה עמדתו המקצועית של מפכ"ל המשטרה וניתן לה משקל הולם [...]."

17. המשקל שיש להעניק לזכות להפגין כזכות יסוד הקשורה בטבורה לחופש הביטוי אינו נוגע רק לשלב התוויית המדיניות (בין אם על-ידי המשטרה ובין אם על-ידי השר), אלא גם בשלב היישום האופרטיבי-מבצע על-ידי המשטרה בשמירתה על הסדר הציבורי. ייחודיות

אירועים כמו הפגנות, ובפרט כאשר הן מופנות כלפי הדרג הפוליטי, מחייבת להבטיח כי המדיניות שתיקבע תשמר למשטרה מרחב פעולה מקצועי רחב דיו, המוגן מפני השפעות פוליטיות. לפיכך, בכל הנוגע למדיניות בתחום ההפגנות, קיימת חשיבות יתרה בשרטוט גבולות ברורים ככל הניתן בין סמכות השר לסמכות המשטרה בעניינים רגישים אלה, וזאת כדי להבטיח שהזכות להפגין לא תיפגע יתר על המידה, ותובטח יכולתה של המשטרה לפעול באופן מקצועי, נטול פניות וחרף מהשפעות פוליטיות, ולשמור על אמון הציבור בה כזו.

הסמכות לקביעת מתווה או מתן הוראות ביחס להפגנות ובכלל זאת קבלת החלטות פרטניות, מקצועיות ואופרטיביות (כגון תנאים בעניין זמן, מקום ואופן עריכתן של ההפגנות השונות), נתונה לגורמי המשטרה בהתאם לשיקול-דעתם המקצועי. והכל, בכפוף להלכה רבת-השנים של בית המשפט הנכבד לעניין האפשרות לפגוע בחופש להפגין אך ורק אם מתקיימת ודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי.

18. אם כן, קו הגבול בין המדיניות אותה השר יכול להתוות למשטרה ובין יישומה בפועל צריך להישמר ביתר שאת מקום בו מדובר בהפגנות נגד מדיניות ופעולות הממשלה אשר השר חלק ממנה. זאת על מנת שכלי זה של התוויית מדיניות לא ישמש חלילה לרעה, ולו אף למראית עין, בכדי למנוע או להצר פעולות של מחאה פוליטית, המצויה בליבת זכות היסוד לחופש הביטוי.

19. משמעות הדברים היא שהחלטות אופרטיביות בכלל, ובפרט החלטות אופרטיביות הנוגעות להפגנות צריכות להתקבל על-ידי גורמי המשטרה **בלבד** ובהתאם למכלול הנסיבות הקונקרטיות. ויודגש, אף מקום בו נקבעה מדיניות כללית של השר הנוגעת למחאות ציבוריות, השר **אינו רשאי** להתערב ביישום הספציפי או בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות האמורה, כל שכן כאשר מדובר במחאות המופנות כנגד השלטון. החלטות הנוגעות ליישומה של המדיניות באירועים קונקרטיים (לדוגמה בכל הנוגע לחסימת צירים או פינויים במהלך אירועי מחאה) נתונות לגורמי המשטרה, בהתאם לשיקול דעתם המקצועי ולנסיבות ולמאפיינים בשטח, וזאת ללא מעורבות כלשהי של השר (ראו לעניין זה עמדת המדינה שהוגשה בבג"ץ 5528/20 **רן כרמי בוזגלו נ' מפקד כוחות ירושלים** (19.8.20)).

למען שלמות התמונה נזכיר כי ייתכן חריג צר לניתוח המתואר לעיל, מקום בו מדובר באירועים משמעותיים חריגים, אשר אינם נוגעים לענייננו כעת, שיש להם **השלכות ציבוריות חריגות ביותר בתחום המדיני-ביטחוני-אסטרטגי**, ונדרש לשקול בעניינם שיקולים רחבים יותר מאלו הנדרשים לצורך הבטחת הסדר הציבורי ושלומו הציבור גרידא, עליהם אמונה המשטרה. הטיפול באירועים רגישים וחריגים מעין אלה, ממילא יכלול מעורבות אף מצד דרג פוליטי רחב יותר שיידרש לעניין (ראש ממשלה, שר הביטחון, שר החוץ, או אף הקבינט המדיני-ביטחוני).

20. בצד הצורך להבטיח קביעת קו גבול ברור בין התוויית מדיניות כללית לבין מתן הנחיות לגבי יישומה וביצועה במקרים קונקרטיים, יש להקפיד כי התוויית המדיניות על-ידי השר לא

תהווה כסות למתן הנחיות אופרטיביות ומבצעיות לגורמי המשטרה השונים. נציין בעניין זה, כי אף ועדת צדוק עמדה על הצורך להבחין בין סוגיות עקרוניות "לבין עניינים ספציפיים שיינתן להם לבוש של סוגיות עקרוניות" (עמ' 49 לדו"ח ועדת צדוק). מכל מקום, התוויית המדיניות אינה יכולה להחליף את שיקול הדעת המבצעי המוקנה למשטרת ישראל מכוח סמכותה לשמירה על הסדר הציבורי; על המדיניות להיות כללית דיה באופן שיתיר לגורם המוסמך מרחב שיקול דעת ממשי לצורך קבלת ההחלטות הביצועיות והפרטניות – שיקול דעת שיש להפעילו בהתאם לאופיו ולנסיבותיו של העניין הקונקרטי שעל הפרק תוך עריכת האיזונים המתאימים בין האינטרסים והזכויות באותו מקרה. הדברים נכונים ביחס לכל מדיניות, וכל שכן ביחס למדיניות העוסקת בהפגנות.

21. נבקש להעיר כי בהתאם לתיקון 37 (סעיף 8 לפקודה), התוויית מדיניות של השר כוללת גם מישור תהליכי של דיווח לכנסת ופרסום באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי. הקביעה של המחוקק כי המדיניות תפורסם באופן פומבי, נועדה להבטיח שמדובר במדיניות כללית שגובשה בהליך סדור ותקין, ולאפשר לציבור לבחון את מדיניות השר, ולהשיג עליה, ככל שיהיה גורם שיחפוץ בכך. בענייננו, לא פורסמה עד עתה מדיניות השר בהתאם לקבוע בתיקון 37 לפקודה. ועדת צדוק עמדה על חשיבות הפרסום של מדיניות השר ותכליתה, כך:

"אחת הדרכים להבטיח כי כוחו של השר להתוות מדיניות איננו מנוצל לרעה לצרכים של אירוע ספציפי הינה שקיפות של החלטות המדיניות... הוראות בעלות חשיבות עקרונית שנותן השר למשטרה צריכות להיות ידועות לציבור, על מנת שיעמדו לביקורתו של הציבור" (עמוד 49 לדו"ח ועדת צדוק).

22. **ועתה מן הכלל אל הפרט:** במסגרת הבקשות למתן צו ביניים מתארים העותרים מספר אירועים קונקרטיים בהם לטענתם התערב השר ב"הפעלת הכוח האופרטיבית של המשטרה" וזאת, בין היתר, בכל הנוגע לאכיפת הסדר הציבורי באירועי המחאות שהתקיימו נגד השלטון, ביחס ליוזמות משפטיות המקודמות בימים אלה בכנסת.

23. **בחינת האירועים האמורים, וזאת גם על בסיס הנמסר ממשטרת ישראל, מעלה על פניו כי מתעורר חשש ממשי כי בחלק מהמקרים נחצה קו הגבול, וניתנו הלכה למעשה על-ידי השר הנחיות אופרטיביות לדרג המקצועי במשטרה ביחס לאירועים פרטניים.** כמו כן, עולה חשש גם בנוגע למקרים אשר הוצגו לכאורה כ"מדיניות כללית" אך בפועל היוו הנחיה שביקשה להחליף "בזמן אמת" את שיקול הדעת הנתון לגורמי המשטרה בשטח, וזאת לא פעם תוך כדי התרחשות האירועים.

כך, למשל, באירועי מחאה שהתקיימו בירושלים ביום 9.2.23 **ובמהלך התרחשותם**, הבהיר השר בפומבי את חוסר שביעות רצונו מאופן התנהלות המשטרה באותו האירוע והודיע כי יזמין את מפקד מחוז ירושלים לבירור בעניין זה. תגובת המפכ"ל הייתה שלא ניתן לערוך הבירור תוך כדי הטיפול המבצעי באירוע, ויש להמתין לתחקיר פנימי כמקובל.

במסגרת הודעות שהוציא השר מטעמו ביום 1.3.23, הודיע כי הנחה את המשטרה לפתוח חסימות של צירים וכבישים ספציפיים, וזאת במהלך ואגב אירועי מחאות פרטיים (וראו לכך למשל את המפורט בסעיף 9 לבקשת האגודה לזכויות האזרח). דוגמא נוספת ניתן להביא מאירועי המחאות ביום חמישי האחרון, 9.3.23. כפי שנמסר מהמשטרה, השר פנה ישירות למפקדי המחוזות במהלך הטיפול באירועי המחאה, והבהיר בזמן אמת את חוסר שביעות רצונו מכך שמדיניותו אינה מיושמת (כגון בנתיבי איילון ובנתב"ג). לאחר תום האירועים השר הבהיר בפומבי את תפישתו כי מדיניותו זו לא מומשה כנדרש.

24. בעניין זה יצוין עוד, כי באותו היום, בשעות הערב, 9.3.23, בעוד מתקיימות ההפגנות, הוציא השר על דעת המפכ"ל הודעה לתקשורת בדבר החלטתו להעביר את ניצב אשד מתפקידו כמפקד מחוז תל אביב. נוכח העיתוי של החלטה זו, ועל רקע הביקורת הפומבית של השר ביחס לשיקול הדעת של המשטרה שהופעל באותו היום ביחס למחאות נגד השלטון, קיימה היועצת המשפטית לממשלה עוד באותו היום בירור ראשוני של הסוגיה עם מפכ"ל המשטרה. קודם לכן, נפגש מפכ"ל המשטרה עם פורום מפקדים בכירים של משטרת ישראל והודיע להם כי עיתוי ההודעה לניצב אשד על סיום תפקידו כמפקד מחוז תל אביב, היה בהחלטת השר בלבד.

עיתוי מתן הוראה זו, למצער על פני הדברים, יצר מראית עין של קשר כרונולוגי וסיבתי בין חוסר שביעות רצון של השר משיקול הדעת המקצועי של המשטרה שהופעל בשטח אותו יום באירועי המחאה בתל אביב, לבין ההעברה מן התפקיד של הממ"ז, והדבר עשוי להוות מסר כלפי יתר המפקדים במשטרה.

בהמשך לכך, למחרת, 10.3.23, לאחר בירור ראשוני, שלחה היועצת המשפטית לממשלה מכתב לשר לביטחון לאומי בו הבהירה כי "בבירור ראשוני שערכנו אמש התעורר חשש כבד ביחס לחוקיות ותקינות ההליך הנוגע להעברתו של ניצב אשד, מפקד מחוז תל אביב, מתפקידו, לרבות השיקולים העומדים ביסוד ההחלטה, עיתוי ההודעה והרקע לה".

לפיכך, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה להקפיד כל החלטה או פעולה בעניינו של ניצב אשד עד להשלמה מסודרת של הבירור המשפטי המתחייב. עוד הובהר כי "למען הסר ספק עד להשלמת הבירור ניצב אשד יישאר בתפקידו". כמצוין לעיל, לבקשה למתן צו-ביניים בסוגיה זו על המדינה להשיב עד ליום 22.3.23. הנושא נמצא כעת בבירור.

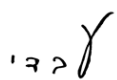
25. ביום 13.3.23 פורסמה הנחיית המפכ"ל לפיה הוראות מבצעיות או אישורן יעשה רק על-ידו, וכי אין לקיים קשר בעניינים אלו עם השר לביטחון לאומי אלא בתיאום עם המפכ"ל ולשכתו. הנחייה זו ניתנה על רקע דיווחים של מפקדים לפיהם השר או גורמים מטעמו פנו אליהם ישירות במהלך אירועים מבצעיים.

26. לשלמות התמונה העובדתית בפני בית המשפט הנכבד יצוין, כי כפי שאף פורסם לאחרונה, במהלך השבועות האחרונים, השר הנחה את המפכ"ל לבצע פעולות אכיפה שונות, כגון הריסות מבנים ספציפיים, גם בניגוד לעמדה המקצועית והמבצעית של המשטרה. לאחר שהעמדה המבצעית הועברה לשר, הוסכם כי פעולות אלה לא יוצאו אל הפועל במועד המיועד.
27. יובהר, כי גם החלטה על מדיניות יש לבחון על רקע העיתוי והאופן שבו גובשה. כך, למשל, מדיניות הנמסרת לדרג הפיקודי בשטח על ידי השר, במהלכו של אירוע מבצעי מתנהל, כמוה כהנחיה אופרטיבית. כפי שצוין לעיל, ועדת צדוק היתה ערה לקו הגבול הדק שבין "סוגיות עקרוניות של ממש" לבין עניינים ספציפיים "שינתן להם לבוש של סוגיות עקרוניות" ועל הקושי ליצור הבחנה ביניהם אגב אירוע קונקרטי, נוכח העובדה ש"טבען של סוגיות עקרוניות שהן זוכות לתשומת-לב דווקא בעת שדוגמא קונקרטית מתעוררת" (עמ' 49 לדו"ח **ועדת צדוק**). על כן, ישנה חשיבות כי קביעת המדיניות תעשה בשגרה, על בסיס תשתית עובדתית ומקצועית מפורטת ומלאה ולאחר שמיעת הדרג המקצועי בנושא, ובפרט על יסוד שיח עם המפכ"ל. מכל מקום, מדיניות לא מתגבשת אגב אירוע ספציפי וכל שכן שאינה מתגבשת במהלכו.
- כמו כן, וכפי שצוין לעיל, המדיניות צריכה להיות כללית דיה באופן שיתיר מרחב שיקול-דעת לדרג המבצעי – לשוטרים, ובפרט למפקדים הנמצאים בשטח ואשר נדרשים לקבל החלטות, אד הוק, בנסיבות משתנות.
28. הנה כי כן, רצף האירועים המתואר בבקשות, עליו ניתן ללמוד בין היתר מפרסומיו של השר עצמו, והמידע שנמסר מהמשטרה, מקימים חשש ממשי כי התנהלותו של השר לביטחון לאומי חצתה את קו הגבול, והיה בה כדי להתערב או להוות ניסיון התערבות בשיקול הדעת המקצועי והעצמאי הנתון לדרג הפיקודי במשטרת ישראל בשטח, וזאת גם בזמן אמת ביחס לאירועים פרטניים שעניינם במחאות המתקיימות נגד השלטון בימים אלה.
29. התנהלות זו של השר אינה עולה בקנה אחד עם הדין, גם לאחר חקיקתו של תיקון 37, וזאת כאמור אף בלי להידרש בשלב זה לחוקתיותו של התיקון ולקשיים הגלומים בו.
30. **סיכומם של דברים**, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא שגם לאחר תיקון 37 לפקודה לא הוקנתה לשר סמכות ליתן הנחיות אופרטיביות-מבצעיות למשטרה, במישרין או בעקיפין. כך, לא נתונה לשר סמכות לתת הנחיה כאמור בכסות של הוראת מדיניות הניתנת בקשר לאירוע קונקרטי, ובפרט לא במהלכו, באופן שעלול להטות את שיקול דעתם המקצועי של מפקדי המשטרה; כן לא נתונה לשר סמכות לדרוש מהגורמים המשטרתיים ליישם את מדיניותו באופן מסוים. בשים לב לכך, הרי שאין צורך ליתן את צווי הביניים המבוקשים.

במישור היישומי – עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי השר רשאי לקבוע מדיניות כללית למשטרה, לרבות ביחס להפגנות, אך עליו לחדול מביצוע פעולות החורגת מהתוויית מדיניות כללית כאמור, ולהימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, באופן ישיר או עקיף, בפרט בכל הנוגע למחאות ציבוריות כנגד השלטון.

31. העובדות המפורטות בסעיפים 23-26 לתגובה נתמכות בתצהירו של סני"צ ינון בנימין, ראש לשכת המפכ"ל.

היום, כ"ב באדר התשפ"ג
15 במרץ 2023

קובי עבדי, עו"ד
סגן במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תהילה רוט, עו"ד
סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

דניאל מארקס, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

עמ'	שם הנספח	מס'
17	עמדת השר לביטחון לאומי לבקשות מיום 15.3.23	מש/1
53	מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל השר מיום 15.3.23	מש/2
56	מכתבי המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (פלילי) אל השרים לביטחון פנים מיום 9.7.19 ו-7.7.21	מש/3

נספח מש/1

עמדת השר לביטחון לאומי לבקשות

מיום 15.3.23

עמ' 17

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

כב באדר התשפ"ג
15.03.2023

לכבוד

היועצת המשפטית לממשלה

הגב' גלי ביהרב מיארה

השלום והברכה!

הנדון: רקע לבקשות לצווי ביניים בעתירות נגד תיקון 37 לפקודת המשטרה

ייעוץ עצמאי:

1. טרם אכנס לגופם של דברים, אני חוזר על בקשתי לייעוץ עצמאי או פרטי, בין היתר מהנימוקים שהועלו בהודעתי לבית המשפט בהודעה שהגשתי ובמיוחד לאור העובדה שגברתי תמיד מתייצבת נגדי, ולא נתנה לי אף לא יום חסד אחד.
2. כך לדוגמא, יום לאחר פרסום הצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה גברתי כבר גיבשה עמדתה שיש בעיות חוקתיות בלי לשוחח עמי, וכך גם ביום שישי האחרון עת החלטת – לא ברור מכוח איזו סמכות – להקפיא את העברתו של ניצב עמי אשד ממחוז תל אביב לאגף ההדרכה מיד לאחר הרמדאן, שוב מבלי לשוחח עמי ולברר את הרקע לדברים.
3. לא זו אלא אף זו, ביום 15/03/23 הופיע המשנה ליועמשי"ת מר גיל לימון בכנסת, ועל פי פרסום באתר ynet, טען כי: "יש חשש שהשר מעביר הנחיות קונקרטיים לאירועים קונקרטיים באופן שאינו תואם את עקרון עצמאות המשטרה" – ככל ומר לימון אכן אמר את הדברים הללו, הרי ששוב מתברר שגיבשתם עמדה בטרם שמעתם את עמדתי, ועל כך יש להצטער.
4. התנהלות זאת, וההתנגדות הכמעט אוטומטית שלך להצעות החוק של חברי עוצמה יהודית (רק ביום האחרון התנגדת לחוק חסינות לחיילי צה"ל), מלמדת כי עמדתך לא אובייקטיבית וראוי כי אייצג את עצמי ו/או בייצוג פרטי.
5. לטעמי אין טעם של ממש בייצוג שלך כאשר למעשה גיבשת את עמדתך עוד בטרם ביקשת תגובה זו, ויש לאפשר לי לייצג את עצמי.
6. בנסיבות אלו, אבקש כי התגובה מטעמך לבית המשפט לא תוגש בשמי, לאור המפורט לעיל.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

7. אציין, כי לאור בקשת פרקליטות המדינה (מחלקת הבג"צים), מצ"ב התייחסות ספציפית לטענות בבקשות למתן צו ביניים.

התייחסות לטענות בבקשות למתן צו הביניים

8. קריאת הבקשות מלמדת כי המבקשים מבססים את בקשותיהם על קובץ קטעי עיתונות (במופרד מאמירות שלי בחשבונותי ברשת), ועל ציטוטים של גורמים עלומי שם שלא ניתן להתבסס עליהם. אם נסכם את הטענות הדלות, הרי שקצפם של המבקשים יצא כי הח"מ מכתוב מדיניות, כי הח"מ מגיע לחפ"ק המשטרתי, כי הח"מ השיב לפניית ח"כ גלעד קריב שהייתה ממוענת למפכ"ל.

9. כבר בפתח הדברים נציין את המובן מאלי; בקשה לבית המשפט אינה יכולה להתבסס על פרסומים בכלי התקשורת. נדמה שהמבקשים שכחו מושכלות יסוד אלה, על כן נרענן את זיכרונם ונביא את דבריו המאלפים של המשנה לנשיא בית המשפט העליון, מישאל חשין ז"ל:

"נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי עתירה ראויה הנתמכת בתצהיר שכל כולו נסמך הוא אך על דברים שנכתבו בעיתון כדברים שהם אמרי אמת. כוונתי היא, כמובן, לנושאים שהם בידיעת הפרט, להבדיל מנושאים שהם מעניין הכלל וידיעתם היא נחלת הציבור. אכן, יכול עותר - או משיב - לצרף עיתון לתצהירו, לראיה כי ביום פלוני נכתבו בעיתון פלוני דברים פלוניים. כך הוא בתביעה שעניינה לשון הרע, וכך מוכיח תובע כי הוציאו דיבתו רעה. ואולם לא שמעתי עד הנה כי מותר הוא עותר לסמוך בבית-משפט על דברים שנכתבו בעיתון, ולהוסיף ולטעון כי דברי אמת הם אך באשר פורסמו, וגם לא ידעתי על כל חזקה (פרזומפציה), כי כך הוא. לא בכדי טרחו העותרים להדגיש בעתירתם כי דברי השופט זועבי כפי שפורסמו בעיתון, יש בהם כדי להביא לפסילתו כחבר ועדת החקירה "באם (כך) אכן נאמרו הדברים מפי כבוד המשיב 2". נמצא לנו אפוא, שבתוכה של עתירה אין ראיה אם אמר השופט זועבי את הדברים המובאים מפיו, אם לאו. משידענו כל אלה, לא נוכל לומר אלא זאת, כי לאמיתם של דברים לא הוכיחו העותרים דבר בעתירתם[...]" (בג"ץ 2148-94 גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון ויושב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון, השופט מאיר שמגר, מח(3) 573, פס' 9)

ואת דבריו הנוקבים של השופט יצחק עמית מהעת האחרונה:

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

"העתירה מבוססת כל כולה על פרסום בכלי התקשורת, אשר קושר, על דרך פרשנות, בין תוכן המסמך שעומד במוקד העתירה [...] מלבד פרסום זה, לא הציגה העותרת ראיה כלשהי הקושרת את הליך גיבוש המסמך או את תוכנו לתעמולת בחירות מטעם המשיבות [...] אין להפריז בחשיבותה של עיתונות עצמאית, ביקורתית וחוקרת, אך לא כל פרסום עיתונאי, כשהוא עומד בפני עצמו וללא ראיות נוספות, יבסס עילה משפטית לקבלת סעד." (תב"כ 12-25 הליכוד נ' יאיר לפיד, פס' 10-12 (נבו, 6.9.2022))

10. נדמה כי המובאות לעיל נכתבו למקרה שלפנינו, ויש להסיר את התשתית הנחזית להיות עובדתית המבוססת על קטעי עיתונות וקטעים בעילום שם, ולמעשה כל מה שקיים בעתירה הם הציטוטים שלי – שאני עומד מאחוריהן, המדיניות עליה אני מצהיר מידי יום - כאשר המבקשים טוענים שזה למעשה לא לגיטימי להצהיר ולהכתיב מדיניות - נוכחותי בחפ"ק המשטרה והמכתב שנשלח ללשכת השר מאת ח"כ קריב והתשובה אליו.

בעניין הכתבת מדיניות השר

11. אני עומד מאחורי הציטוטים מחשבונותי ברשת כפי שפורטו בסעיפים 9, 10, 22, 23, בבקשה בבג"ץ 532/23, ואני עומד מאחורי אותם מהות הדברים ואומר בצורה חד משמעית: הם משקפים את המדיניות שלי.

12. טענתם המרכזית של המבקשים היא כי לשר אין סמכות לקבוע מדיניות בנושא המחאות, ומכאן נגזר הסעד אותו הן מבקשים - לקבוע, כבר בשלב זה, כי החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 37), התשפ"ג-2022 (להלן: תיקון 37), לא מאפשר לשר לקבוע מדיניות בתחום ההפגנות, ועל כן: "[...] לקבוע רק ביחס לגזרה צרה הנוגעת לנושא הרגיש של מימוש חופש הביטוי, חופש המחאה והזכות להפגין, שהשר לא ייתן הנחיות והוראות ולא יתווה מדיניות, עד להכרעה בעתירה."

13. דע עקא, שעוד טרם תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה מושא עתירות אלה, נקבע כי בסמכות השר לביטחון לאומי להתוות מדיניות כללית בתחום ההפגנות, לרבות בנוגע לחסימת צירים.

14. כך, ביום 8 ליולי 2019, על רק מחאת יוצאי אתיופיה, פורסם בכל כלי התקשורת כי:

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

"השר לביטחון הפנים גלעד ארדן, נפגש עם מ"מ מפכ"ל המשטרה בכדי לדון בהיערכות המשטרה לקראת המשך מחאת יוצאי אתיופיה ומחאות והפגנות נוספות הצפויות בתקופה הקרובה. השר ארדן, הבהיר שוב בפגישה את מדיניותו, לפיה במדינה דמוקרטית על המשטרה לעשות כל שביכולתה כדי לאפשר לכל קבוצה את זכות המחאה, אולם זכות זו אינה גוברת על זכות כלל הציבור לביטחון אישי ולחופש תנועה, ויש להציב לה גבולות. בהתאם לכך הנחה השר את המשטרה כי במסגרת קיום המחאות וההפגנות יש להימנע ככל שניתן מחסימת צמתים וצירי תנועה מרכזיים ולא לאפשר ונדליזם ואלימות. על המשטרה להיערך מבעוד מועד בסדרי כוחות מתאימים ובאמצעים שיאפשרו מימוש מדיניות זו. השר הדגיש כי השיקול העליון של המשטרה הוא הגנה מפני פגיעה בנפש וברכוש, אך יחד עם זאת, לא ניתן להשלים עם חסימות צירים לפרקי זמן בלתי סבירים, אשר יש בהם פגיעה קשה בביטחון הציבור, ובמקרים כאלה על המשטרה לפעול בנחישות לפינוי הציר".

15. מדיניות זו של השר ארדן, עוררה ויכוח בינו לבין המפכ"ל באשר לסמכויות השר להורות כאמור, והנושא הובא בפני המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט פלילי), עו"ד עמית ממרי (להלן: "עו"ד עמית ממרי"). בחוות הדעת של עו"ד עמית ממרי ליועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים (דאז), מיום 9.7.2019, נקבע באופן חד וברור: [...]"מקובלת עלינו העמדה לפיה השר רשאי לתת הנחיות כלליות ולהתוות מדיניות עבור המשטרה בעניינים בעלי חשיבות עקרונית, לרבות בעניין חסימת צירים כצעד מחאה".

16. חוות הדעת של עו"ד עמית ממרי, נשענה על דו"ח הוועדה הציבורית לחוק משטרה חדש משנת 1999, דו"ח "ועדת צדוק", בו נקבע כי השר רשאי להתוות מדיניות ולתת הנחיות כלליות בנושאים בעלי חשיבות עקרונית: [...]" השר רשאי להתערב בהחלטות אסטרטגיות, לתת הנחיות כלליות, ולהתוות מדיניות עבור המשטרה בעניינים בעלי חשיבות עקרונית, אולם אין הוא רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות, או בפרטים, נושא השמור לדרג המקצוע [...]"

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

17. באופן הזה נהגו לאורך השנים השרים הממונים על ולעיתים אף ראשי הממשלה. כך, על רק המחאות מול מעון ראש הממשלה בירושלים, פעם אחר פעם הורה השר לביטחון הפנים לשעבר, אמיר אוחנה, למשטרה למנוע ככל הניתן חסימות צירים:

"מאז שנכנסתי לתפקיד, בכל שיחותיי עם קציני המשטרה – אני מעביר מסר מאוד חד וברור בנוגע לאירועים של הפרת הסדר הציבורי: לא תהיה סובלנות לחסימות כבישים", כתב אוחנה. "חסימת כביש היא הפעלת אלימות כלפי אזרחים תמימים ושלוים העושים שימוש בכביש בדרכם לשגרת חייהם".
<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5755097,00.html>

"תא"ל או טוראי - לא תהיה סובלנות לחסימות כבישים"

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5755097,00.html>

18. וכך, השר לביטחון פנים לשעבר, יצחק אהרונוביץ':
"אם אנשים מתכוונים לקחת את החוק לידיים - נוער הגבעות, המתיישבים, ראשי ההנהגה - לא נעשה הנחות לאיש. כל מי שמפר חוק, בין אם הוא בדימונה, אריאל או אלקנה, דינו אחד. אני מקווה שלא ניאלץ להתעמת עם המתיישבים היקרים לי, אך מי שלוקח את החוק לידו בצמתים ביהודה ושומרון בחסימות כבישים - לא יהיו הנחות"

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3815330,00.html>

19. נלך עוד קצת אחורה, למחאות ההתנתקות. השר לביטחון הפנים לשעבר, גדעון עזרא, "מכה על חטא" וקובע:

"המשטרה נכשלה ולא הצליחה למנוע את חסימת נתיבי איילון בשבוע שעבר ואת הצומת (פולג) אתמול. אבל התגובה המשטרתית נגד חוסמי הצמתים תלך ותשתפר"

<https://www.haaretz.co.il/misc/2005-03-24/ty-article/0000017f-df90-db5a-a57f-dffa56c10000>

ובאותו הקשר, ראש הממשלה המנוח, אריאל שרון:

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

"צריך להשתמש בחיילים לא רק כדי להתמודד עם חסימות צירים של מתנחלים או לצורך תפקידי מנהלה, אלא גם להתמודדות עם האלימות"

<https://www.makorrishon.co.il/nrg/online/1/ART/942/921.html>

"שרון התייחס במהלך הסיור גם לחסימות הכבישים ואמר: העמדה שלנו - ואלה ההנחיות שנתתי למערכת הביטחון, לשר לביטחון פנים ולמפק"ל המשטרה - לא לאפשר את שיבוש החיים בישראל. לא לחסום כבישים ולא לפגוע במתקני תקשורת ולא לאפשר את כל המסמרים האלה. ההנחיה היא חד משמעית: לא נאפשר את שיבוש החיים כאן"

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3108554,00.html>

20. תיקון 37, אפוא, עיגן בחקיקה את "התורה שבעל-פה" עובר לתיקון גם בכל הנוגע למדיניות המשטרה בעניין חסימת צירים, כך בסעיף 8ג(א):

"השר יתווה את מדיניות המשטרה ואת העקרונות הכלליים לפעילותה, לרבות לעניין סדרי העדיפויות, תוכניות עבודה, הנחיות כלליות, ההוראות הכלליות שבסעיף 9א(א) [...]"

21. מכל האמור עולה כי השר רשאי להתוות מדיניות ולהנחות גם באשר לעניין מדיניות חסימת צירים במהלך הפגנות, זאת מבלי להתערב בפן המבצעי, דהיינו איך ליישם בפועל בכל מקרה פרטני את המדיניות.

22. ומהלכה למעשה - מעת כניסתו לתפקיד, מדיניות השר היא שיש לאכוף את החוק באופן שווה. יש דין אחד לכולם - חרדים, דתיים, חילונים, יהודים ערבים, תושבי המרכז, תושבי ירושלים, ימנים ושמאלנים.

23. נכון הדבר באופן כללי, ונכון הדבר באופן פרטני לעניין חסימות צירים כחלק מזכות המחאה וההפגנה; מדיניות השר היא שיש למנוע חסימות צירים מרכזיים, ללא קשר לזהות החוסמים, ומשעה שנחסמו, יש לפנות את הצירים שנחסמו בהקדם.

24. אפס סובלנות כלפי אלימות מפגינים: המשיבים מצטטים מחשבון הטוויטר של השר לפיו: "[נ]אמרתי לשוטרים שיש לגלות אפס סובלנות כלפי אנרכיסטים שתוקפים שוטרים, פורצים מחסומי משטרה ומביאים לאנרכיה."

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

25. מכאן יוצאים המבקשים בקביעה נחרצת: "הנחיותיו הפוליטיות של השר לביטחון לאומי לדכא את המחאה באמצעים אלימים באו לידי ביטוי בהודעות של השר."
26. מה עניין שמיטה - מניעת אלימות של מפגינים, להר סיני - לדכא את המחאה באמצעים אלימים? וכי יש למישהו ספק כי משטרת ישראל חייבת למנוע אלימות, בין אם זה כנגד אזרחים ובין אם זה כנגד שוטרים משוטריה?
27. כמתחייב על פי דין, השר הנחה את משטרת ישראל לגלות אפס סובלנות כלפי כל פורעי החוק, בין אם זה בשגרה ובין אם זה בהפגנות. ואם הנחיה זו נשמעת מוכרת, לא בכדי.
28. כך לדוגמא ביום 29.5.2023, לאחר שחברי לה פמיליה ונערים אחרים, הגיעו למצעד הדגלים והתעמתו עם ערבים, ראש הממשלה לשעבר, נפתלי בנט, הנחה את כוחות הביטחון, בדגש על משטרת ישראל:

"לגלות אפס סובלנות כלפי אלימות או פרובוקציות של גורמים קיצוניים, בהם ארגון "לה פמיליה", בירושלים"

https://www.gov.il/he/departments/news/spoke_police290522

29. ניתן יהיה להביא מאות ציטוטים בסגנון זה, חלק ממדיניות השר היא להחליט האם להכיל התפרעויות ומעשים אלימים (אם כי ספק בעיני אם לשר יש סמכות להכיל אירועים שכאלה תוך התעלמות מחוקי מדינת ישראל ופיסקת בית המשפט העליון) - לסיכום טענות המבקשים בעניין זה אינן עולות בקנה אחד עם החוק (עוד בטרם התיקון!!!), עם הפסיקה, ועם מה שהיה נהוג עד עתה.

התמונות מהחפ"ק

30. תמונת השר בחפ"ק המבצעי בתל אביב: המבקשים צירפו תמונות של הח"מ מחדר הפיקוד של המשטרה בתל אביב, ולדבריהם, ממנה ניתן להבין: "כי השר הגיע לחפ"ק במטרה לנהל את פעילות המשטרה למול ההפגנות..."
31. יצויין - והח"מ עומד מאחורי הדברים - כי במסגרת תפקידי כשר לביטחון לאומי אני אכן מרבה להגיע לחדרי הפיקוד של המשטרה, לערוך הערכות מצב, לשאול שאלות, לקבל הבהרות ובעיקר לנסות לגרום לכך שהמדיניות שלי תצא מן אל הפועל ולא תישאר בתיאוריה בלבד.
32. זאת ועוד, קריאת דוחות הוועדות השונות, מלמדות שדווקא יש רצון ודרישה כי השר יהיה קרוב לאירועים בשטח....

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

33. מכל מקום, נציין את המובן מאליו. שיקול הדעת על אופן הפעלת הכוח, מסור למפקדים בשטח- זו עמדתי ותפיסתי, התווית המדיניות היא של השר - כך זה עובד במדינה דמוקרטית.

34. זאת ועוד, תפקידו של השר לביטחון לאומי הוא, בין היתר, לפקח על הגופים תחת משרדו לרבות על משטרת ישראל, על מנת לוודא כי מדיניותו מיושמת. מטבע הדברים פיקוח זה יכול שיעשה גם בביקורים של השר בחדרי הפיקוד של המשטרה.
35. כך, מסקנת ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים באוקטובר 2000, דו"ח "ועדת אור", בעניין תפקידו של השר:

"למשרד לביטחון פנים, ולשר העומד בראשו, תפקיד חשוב בפיקוח ובבקרה על המשטרה במילוי תפקידיה"

36. גם כאן, תיקון 37, בסעיף 8(א), הקובע כי השר: "יקיים פיקוח ובקרה על פעילות המשטרה", עיגן בחוק את הנוהג של שרי ביטחון הפנים בעשרות שנים האחרונות.
37. כלומר, השר פעל כמצופה ממנו, ובא לפקח על עבודת המשטרה באירוע גדול ורב משתתפים. באין ספור אירועים, הפגנות, תהלוכות, הגיעו שרי הביטחון פנים לשעבר, לחפקיים לעקוב אחרי ביצוע המדיניות שלהם.
38. לא נלאה, אולם מצ"ב תמונות רבות בהן נראים השרים הקודמים, כמו גם ראשי ממשלה כמו גם שרים אחרים נמצאים בחפ"ק של המשטרה ו/ או צה"ל ו/ או מכבי אש.

מצ"ב תמונות:

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

... **לעקוב** • אמיר אוחנה - Amir Ohana ✓
 16 במאי 2021

בתום הערכות מצב בלוד, סיור בין כוחות המשטרה ומשמר הגבול בשטח ושיח עם התושבים בעיר, הגעתי למשטרת מחוז תל אביב כדי לקבל סקירה ממפקד המחוז, ניצב עמי אשד, על ההיערכות לקראת הלילה הקרוב.

344 תגובות • 135 שיתופים

1,762

השר אוחנה בחפ"ק מג"ב בלוד

71 views · 1y ago

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

משטרת לואי דה - פינס
***דוברות המשטרה:**

בסיום הערכת מצב שהתקיימה בתום צעדת הדגלים בחפ"ק המשטרתי הקידימי שהוצב בסמוך לשער שכם, סיכמו את המבצע השר לביטחון הפנים, עומר בר לב, המפכ"ל רנ"צ יעקב שבתאי, ראש אג"מ, ניצב אבי ביטון, מפקד מחוז ירושלים, ניצב דורון תורג'מן ומפקד מג"ב, ניצב אמיר כהן.

המפכ"ל ששהה בשעות האחרונות בחפ"ק המשטרתי הקידימי שהוקם בסמוך לשער שכם, עמד מקרוב אחר פעילות אלפי השוטרים והלוחמים במחוז ירושלים בפיקודו של ניצב דורון תורג'מן ומוקדם יותר הערב קיבל בחפ"ק את פניו של השר לביטחון הפנים ששמע על הפעילות המבצעית המאומצת של משטרת ישראל ברחבי הארץ בדגש על אבטחת הצעדה ושמירה על מרקם חיים תקין ברחבי העיר ירושלים.

*השר לביטחון הפנים בר-לב: * "אני מודה לכם על הביצוע המוצלח. פעלתם בצורה נבונה, מתחשבת, בתוך מערכת אילוצים מורכבת ותמונת מציאות משתנה. התכנית המבצעית שהוצגה לי אמש הוכיחה עצמה והביאה לסיום מוצלח של האירוע. תודה לכלל הכוחות והמפקדים בשטח".

*המפכ"ל, רנ"צ יעקב שבתאי: * "סיימנו הערב לאחר הכנות רבות, אירוע מורכב בו לקחו חלק אלפי שוטרים ולוחמי מג"ב. ההיערכות הארצית אשר במרכזה מחוז ירושלים של משטרת ישראל, איפשרה את קיום האירוע ואת חופש הביטוי כפי שהגדרנו, תוך מתן מענה מבצעי חזק, התקפי ומהיר לכל אירוע שהתפתח. משטרת ישראל מתמודדת עם אתגרים רבים כשמטרת העל היא שמירה על חיי אדם, החוק והסדר. אנו נמשיך להיות ערוכים גם בשעות הקרובות בכוחות מתוגברים בירושלים ובמוקדים נוספים ברחבי הארץ בכדי לוודא שהסדר נשמר".

קרדיט צילום: דוברות המשטרה.

15 ביוני 2021

קבל תמיכה או דווח על התמונה

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

עמר בר-לב - Omer Barlev • לעקוב • 15 ביוני 2021

סיימתי עכשיו הערכת מצב בחפ"ק המשטרתי סמוך לשער שכם.

חופש הביטוי, זכות המחאה, וההפגנה הן נשמת אפה של הדמוקרטיה כמו גם הזכות לתהלוכה בבירת ישראל למרות איומי החמאס בדרום.

משטרת ישראל הצליחה לפעול במציאות מורכבת זו לאפשר את חופש הביטוי ולא להרתע מאיומים חיצוניים.

אני מודה לכוחות בשטח על הביצוע המוצלח. פעלתם בצורה נבונה, מתחשבת, בתוך מערכת אילוצים מורכבת ותמונת מציאות משתנה. התכנית המבצעית שהוצגה לי אמש הוכיחה עצמה והביאה לסיום מוצלח של האירוע.

תודה לכלל הכוחות והמפקדים בשטח

427 תגובות • 215 שיתופים

3,429

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

עמר בר-לב - Omer Barlev • לעקוב • 7 באוג' 2022

במהלך הבוקר קיימתי הערכת מצב בחפ"ק המשטרה בכותל, בהשתתפות מפכ"ל המשטרה רב-ניצב קובי שבתאי, מפקד מחוז ירושלים ניצב דורון תורג'מן, ובכירים נוספים ממשטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי.

במהלך הערכת המצב קיבלתי סקירות על המתרחש במקום במהלך אירועי ט' באב ועליית יהודים להר הבית.

עד עתה אירועי ט' באב מתנהלים כאן באופן שקט ומסודר וללא פרובוקציות מיותרות. משטרת ישראל, בהובלת המפכ"ל קובי שבתאי ומפקד המחוז דורון תורג'מן, נערכה מבעוד מועד לאירועים בירושלים, והיא פועלת באחריות ובשיקול דעת כדי לאפשר את חופש הפולחן לכל הדתות.

ט' באב הוא מועד קדוש ביהדות, זה טבעי שיתאפשר ליהודים במדינת ישראל לבקר בהר הבית באופן מסודר ועל פי הכללים, ולא נירתע גם כאשר ארגוני הטרור מנסים להלך עלינו אימים ולמנוע זאת מאיתנו.

במקביל, ממשיכה משטרת ישראל לפעול כדי לאפשר את שגרת החיים התקינה בפנים הארץ. בסוף השבוע גויסו כוחות מילואים של משמר הגבול כדי לסייע למשטרה בפנים הארץ במידת הצורך. עד כה שגרת החיים בפנים הארץ מתנהלת כסדרה, ואני שב וקורא לאזרחים להמשיך לנהוג באחריות.

37 תגובות • 19 שיתופים

289

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

... לעקוב • Omer Barlev - עמר בר-לב · 22 באפר' 2022

ביקרתי לפני שעה קלה בחפ"ק המשטרה בכותל. גם הבוקר פועלים השוטרים באופן נחוש ואחראי מול מתפרעים מוסתים ואלימים, שהם אלו שפוגעים בחופש הפולחן של מוסלמים בהר הבית ושל יהודים בכותל. נמשיך לפעול ביד קשה מול הפורעים הללו כדי לאפשר את המשך התפילות. אני מאחל החלמה לשוטרת שנפצעה בעימותים.

235 תגובות • 102 שיתופים

1,775

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

עמר בר-לב - Omer Barlev • לעקוב • 14 ביולי 2022

ביקור בחפ"ק המשטרה הארצי של מבצע "מגן כחול 3" בבנייני האומה בירושלים, לאבטחת ביקורו של נשיא ארה"ב ג'ו ביידן.

14 תגובות • 16 שיתופים

346

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

עמר בר-לב - Omer Barlev • לעקוב • 11 בספט' 2021

ברכות למשטרת ישראל ולכוחות הביטחון שסיעו להם על התפיסה המוצלחת של שני המחבלים הנמלטים הנוספים.
שהייתי הלילה בחפ"ק לצד רה"מ Naftali - נפתלי בנט Bennett שעה שהכוחות עסקו במרדף וסגרו על הנמלטים.
המטרה עתה להמשיך בדבקות עד שנתפוס את השניים הנותרים וזה יקרה!

449 תגובות • 149 שיתופים

2,238

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

עמר בר-לב - Omer Barlev • לעקוב • 29 במאי 2022

הגעתי הבוקר, עם אור ראשון, לחפ"ק המשטרה הסמוך לכותל, שם קיימתי הערכת מצב עם המפכ"ל רב-ניצב קובי שבתאי ומפקד המחוז ניצב דורון תורג'מן, ועקבתי לקראת ואחר ביקור ישראלים על ההר עד לתום מועד הביקור.

מטרת המשטרה לאפשר חופש פולחן מלא וחופש ביקור לכל ישראלי או תייר המעוניין לעלות להר הבית. למרות הניסיון של כשלושים פרובוקטורים מוסלמים למנוע את הביקורים, והפרת הכללים של קבוצה קטנה של פרובוקטורים יהודים, הצליחה המשטרה בתבונה למנוע המשך של חיכוך ופרובוקציות. המשך יום ירושלים שמח לכולנו.

65 תגובות • 8 שיתופים

200

39. הנה כי כן, הדבר היחיד שמניע את המבקשים, שלא נותנים לעובדות לבלבל אותם... היא השנאה לח"מ והעובדה שמן הרגע הראשון המבקשים לא מסתירים כי הם לא היו שבעי רצון מהמינוי... מותר להם לחשוב כך, אך ודאי שזו לא סיבה לנסות להתערב במדיניות ופעילות השר.

מענה השר למכתב שהופנה למפכ"ל

40. נוכח דלות הטענות ובצר להם בשולי בקשתם, משתמשים המבקשים במכתב שנשלח מטעמו של השר לחה"כ גלעד קריב ובהקלטה של אחת הרכוזות בלשכת השר שפורסמה בחדשות 12, ומהם מסיקים כי השר מעורב פוליטית בעבודת המשטרה.
41. לא מניח ולא מקצתיה. לפי הנוהל והנהוג הקיימים, כל פניה של שר או חבר כנסת לאחד הגופים תחת המשרד (קרי: משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וכבאות והצלה), מועברת ללשכת השר ונענית באמצעות לשכת השר. ראו לדוגמה מסמך

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

שהופץ מטעם השר לביטחון הפנים דאז, יצחק אהרונוביץ' למפכ"ל המשטרה, לנציב שב"ס ולנציב כב"ה, נקבע:

"אין לענות לשרים/ חכ"ים באופן ישיר אלא באמצעות לשכת השר בלבד."

העתק המסמך מטעם השר לביטחון הפנים, יצחק אהרונוביץ' מצורף כנספח ומסומן "א"

42. בנוסף, ברשות הח"מ תצהיר של רכזת לשכה שעבדה גם עם השרים הקודמים שכותרת בצורה מפורשת: " בכל הנוגע לפניית חברי כנסת לגופים תחת המשרד(משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, כבאות והצלה), הנוהל והנהוג הוא כי המענה ניתן מלשכת השר, לעיתים באופן ישיר, ולעיתים באמצעות צירוף המענה שמנסר מהגופים הנ"ל. כלומר כאשר חבר כנסת פנה ללשכת המפכ"ל המענה ניתן מלשכת השר בלבד, כשלעיתים הדגשנו במענה למען הסר הטוב כי להבא יש לפנות ישירות ללשכת השר"

43. אלה הם דבריה של רכזת לשכה שעבדה גם עם השר אמיר אוחנה, גם עם השר עומר בר, לב ולמעשה בירור עובדתי שערך הח"מ מגלה כי זה הנוהל והנהוג שנים רבות עוד לפני עידן השר אהרונוביץ

44. כל השרים האלה קיבלו את מכתבי הפוליטיקאים, ביקשו התייחסות מלשכת מפכ"ל והעבירו תשובתם בשינויים מסויימים כאשר מי שחתום על התשובה היו אלה השרים....

45. אגב, למרבה האירוניה ראוי לציין כי המבקשים, מסיבותיהם, בחרו שלא לצרף את תגובת המשטרה לכתבה בחדשות 12, שמוכיחה כאלף עדים את הנוהל והנהוג האמורים:

"במשטרה אומרים שזה הנוהל, וכי כל פנייה פוליטית מחויבת לעבור דרך לשכת השר והמענה גם חוזר דרך לשכת השר".

כלומר גם כאן, השר פעל בהתאם למקובל, ובדומה לכל קודמיו בתפקיד.

בשולי הדברים

46. אגב אורחא, צירפו המבקשים הנחיות נוספות של השר, בעניין התמודדות מול הסתות ובעניין ליווי המשטרה בהריסת בתים, שאינן קשורות כהוא זה ל"חופש הביטוי". אולם, על מנת שלא ייצא הנייר חסר, נשיב אף עליהן.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

47. ראשית בנוגע לחקירות משטרתיות מאכזב מאוד שהמבקשים לא יודעים שחקירות בענייני הסתה הן סמכות של גברתי, שהיא זאת שמקבלת החלטות בנושאים אלה, והיא מחליטה אם לפתוח בחקירה אם לאו.
48. את ההחלטה בעניינו של דוד חודק ואל"מ (במיל') זאב רז לא קיבל הח"מ כפי שידוע היטב לגברתי, ושום החלטה אחרת בעניין חקירה ספציפית.
49. אכן, הח"מ מבקש מהמשטרה לפעול במדיניות שווה, ללא אפליה, ולהתייחס באותו אופן לימין מול שמאל, אולם האמת שדרישה זו היא קודם כל מגברתי שאמונה על נושאים אלה, והח"מ, כמו גם רוב רובם של חברי ממשלת ישראל, סבורים כי היחס הוא יחס שונה בתכלית (ראו לדוגמא חקירת ח"כצביקה פוגל אל מול האמירות של אולמרט, ברק, ועוד ועוד שכלל לא נחקרו בגינן).
50. בנוגע להריסת בתים, משטרת ישראל אינה אחראית על הריסת בתים, כי אם על ליווי פקחים של עיריות בפועלם למימוש צווי הריסת בתים. אולם כאמור במדינות השר לקבוע האם המשטרה תפעל לסיוע אבטחת פעילות זאת אם לאו, כאשר למרבה התדהמה השר הקודם הגביל את פעילות המשטרה בנושא זה - כשספק אם היה לו מעמד חוקי לעשות כן.
51. מכל מקום, גם כאן, בדומה למדיניות הסדורה של הח"מ, הח"מ הנחה לפעול באופן שוויוני, וללוות הריסת בתים בלא קשר לזהות מושא הצו - לא רק שהנחיה זו אינה בעייתית אלא שהיה לקוות כי כל שר קודם במשרד נתן הנחיה לאבטח פעולות העירייה בלי שיקול פוליטי.
52. גיבוי למשטרת ישראל: בצוק העיתים, לשיטתם של המבקשים (בבג"צ 8987/22) הגיבוי שהח"מ העניק לשוטרי משטרת ישראל, לצד ביקורו בחפ"ק והנחיותיו, מוכיחים כי הח"מ התערב בפן המבצעי של המשטרה. כך הם מציינים: "[ו]בהכרזתו כי הוא מגבה את השוטרים בהתייחס לאירוע הספציפי של יידוי רימון הלם, השר למעשה מורה לשוטרים בשטח בדיוק כיצד עליהם פועל."
53. הכיצד שר שפעל כראוי וכמצופה ממנו וסיפק גיבוי לשוטרי ישראל באירועים כל כך מורכבים, מול קומץ אלים ומפר חוק, מואשם בהתערבות בעבודת המשטרה?
54. הח"מ הוא השר לביטחון לאומי, תפקידו לגבות שוטרים - כמובן לא גיבוי אוטומטי אולם במקרה זה הגיבוי נעשה לאחר בחינת הדברים וצפייה בסרטונים שבהם נראים אנרכיסטים מנסים לפגוע בפקד סויסה – וזה המקום להזכיר שוב ושוב כי השוטרים אינם פועלים בתנאי מעבדה.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

55. המבקשים בעצמם מודים כי: "דברי השר במנותק מההקשר עשויים היו להישמע כגיבוי ראוי וסביר של שר את אנשי השירות שעליו הוא מופקד, הרי בהקשרן הספציפי של ההפגנות, ואירועי, הימים האחרונים אין לטעות בדברים...".
56. וזהו הסיפור על רגל אחת, קצפם של המבקשים יוצא כי הח"מ אומר דעתו, מכתוב מדיניותו, לעניין חוסמי הכבישים, המתפרעים והאנרכיסטים מהעת האחרונה (ואגב בד בבד לדברים אלה באין ספור ציטוטים גם בתוך הישיבות הסגורות וגם מחוצה להן מדבר השר על חופש הביטוי ועל חובת המשטרה לתת אפשרות לכל אחד ואחת לקיים מחאה).
57. המבקשים זועקים אנרכיה, המבקשים זועקים חסימת כבישים, המבקשים רוצים כאוס, והם גם רוצים שר לביטחון לאומי שישמש כעציץ ולא יאמר את דברו, ולא יגן על שלטון החוק.
58. לסיכום, אין אלה בקשות, כי עם מניפסט פוליטי וזו עמדת הח"מ באשר לאותן בקשות.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

נספח מש/2

**מכתב היועצת המשפטית לממשלה
אל השר מיום 15.3.23**

עמ' 53

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ב אדר תשפ"ג
15 מרץ 2023

מס' מסמך: 004-99-2023-005299
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון: תגובה לבקשות לצווי ביניים בבג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת ובבג"ץ 532/23 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת

1. מצ"ב תגובה לבקשות לצווי ביניים בעתירות שבנדון, שנכתבה על בסיס תשתית עובדתית שנמסרה לנו על ידי המשטרה, אשר עלינו להגיש לבית המשפט היום.
2. בימים האחרונים נעשו מספר פניות מטעמי לקבוע עמך פגישה כדי לדון, בין היתר, בנושאים העולים בעתירות שבנדון, לרבות הבקשות לצווי הביניים, בחששות שעלו בקשר לעיתוי ולאופן מתן ההודעה על העברתן מתפקיד של מפקד מחוז תל אביב לתפקיד אחר, ובעניין התיקון הנוסף לפקודת המשטרה, על רקע הדיונים המתנהלים בעניינו בימים אלה בכנסת.
3. עוד קודם לכן, החל מיום 7.3.23 פנינו אליך וליועץ המשפטי של משרדך לקבלת התייחסותכם לטענות העולות מהבקשות לצווי ביניים. בהמשך שבנו ופנינו תוך שהבהרנו את לוח הזמנים למתן תשובה לצו הביניים. משההתייחסות לא התקבלה, הובהר כי בקשה קצרה לארכה כבר הוגשה ולא ניתן להגיש ארכה נוספת בשים לב למועדי קיום ההפגנות. לבסוף, אתמול נמסר לנו מהייעוץ המשפטי של משרדך כי התייחסותכם צפויה להתקבל בו ביום, אך היא התקבלה היום בשעה 13:30 לערך.
4. בנסיבות אלה, בשל סד הזמנים הדוחק, מועברת התגובה לצווי הביניים לעיוןך טרם הגשתה לבית המשפט היום. כמתואר בתגובה, נוכח המועד שבו הועברה התייחסותך, היום בשעות הצהריים, היא תצורף לתגובה במלואה, ככתבה וכלשונה.
5. באשר למכתבך מהיום, הוא אינו משקף את השתלשלות העניינים נכונה. לשם המחשה, טענתך לפיה לא תואמו איתך דבריו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, ד"ר גיל לימון, בהופעתו בדיון בוועדה בכנסת אתמול, 14.3.23, אינה מובנת על רקע הפנייה הכתובה מטעמי אליך מיום שני, 13.3.23, לקיים פגישה עמי לקראת הדיון בוועדה בנושא זה בדיוק. כמו כן, גם בדיון שהתקיים בוועדה הבהיר ד"ר לימון כי אנו מבקשים לקיים שיח עמך בנושא.

היועצת המשפטית לממשלה

6. בקשתך לייצוג נפרד – במכתבך אלי מיום 12.3.23 ביקשת בקשה כללית לייצוג נפרד בהליכים המשפטיים בהם אתה מעורב. לכך השבתי במכתבי אליך באותו היום לפיו ככל שתרצה לפנות בעניין ספציפי הוא יישקל בהתאם לנסיבותיו. ביום 13.3.23 פנית לבית המשפט בבקשה לקבל ייעוץ משפטי נפרד בעתירה. בית המשפט קבע כי ככל שתרצה בכך, עליך לפנות אליי תחילה. גם מכתבך מהיום מנומק בצורה כללית בלבד ואינו מסביר מדוע בעתירה זו, המעוררת שאלות משפטיות עקרוניות וכבדות משקל, נדרש ייצוג נפרד, אשר כאמור במכתבי מיום 12.3.23, מתאפשר במקרים חריגים בלבד. כפי שצוין לעיל, מכתבך יצורף לתגובה שתוגש היום והתמונה העובדתית המובאת בו, תהיה מונחת בפני בית המשפט הנכבד.
7. עמדתי לפיה אין צורך ליתן את צווי הביניים המבוקשים בעתירה, מבוססת על הפרשנות המשפטית המפורטת בתגובה ביחס לסמכות השר להתוות מדיניות כללית מבלי לפגוע בשיקול הדעת העצמאי של המשטרה. בהתאם, עליך להימנע מביצוע כל פעולה החורגת מהתוויית מדיניות כללית ולהימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, באופן ישיר או עקיף.
8. בכל מקרה של ספק, ניתן לפנות אליי כדי שהדברים ייבחנו בהתאם לאמות המידה המשפטיות.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

העתק:

פרקליט המדינה

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי